

PRITARTA

Utenos rajono savivaldybės tarybos
2016 m. lapkričio 24 d.
sprendimu Nr. TS - 310

PATVIRTINTA

Utenos vaikų lopšelio-darželio „Pasaka“
direktoriaus 2016 m. lapkričio 28 d.
įsakymu Nr. V-51

UTENOS VAIKŲ LOPŠELIS–DARŽELIS „PASAKA“ IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Švietimo teikėjo pavadinimas – Utenos vaikų lopšelis-darželis „Pasaka“ (toliau – Mokykla).
Mokyklos teisinė forma – biudžetinė švietimo įstaiga, turinti viešojo juridinio asmens statusą.
Mokyklos priklausomybė – savivaldybės mokykla.
Mokyklos grupė – ikimokyklinio ugdymo mokykla.
Mokyklos adresas – Utena, Taikos g.25..
Elektroninis paštas – pasakosld@pasaka.utena.lm.lt

Mokykloje tenkinami vaikų emociniai, pažinimo, meninės raiškos, komunikavimo, socialiniai, sveikatinimosi poreikiai. Vaikams sudarytos sąlygos rinktis veiklą pagal pomėgius ir galias, tenkinamas pagrindinis vaiko poreikis – žaisti.

Mokykloje yra 12 grupių. Vykdomos ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programos. Esant galimybei grupės komplektuojamos iš to paties amžiaus vaikų. Vaikams su kalbos ir komunikacijos sutrikimais teikiama logopedo pagalba. Dauguma mokytojų įgiję vyresniojo mokytojo ir mokytojo metodininko kvalifikacines kategorijas. Mokytojų komanda kompetentinga, kūrybinga, domisi naujovėmis, jas įgyvendina, nuolat tobulina kvalifikaciją

Mokykla įsikūrusi miesto pakraštyje, prie pušyno, arti nėra judrių gatvių. Pušynas sudaro sąlygas vaikams susipažinti su parko augalais, gyvūnais, stebėti gamtą visais metų laikais, įgyti mokėjimų ir įgūdžių natūralioje aplinkoje.

Dirbame sveikatos ugdymo kryptimi:

- esame respublikinės ikimokyklinio ugdymo įstaigų darbuotojų asociacijos „Sveikatos želmanėliai“ nariai, vykdomė programą „Sveikatos takeliu“;
- esame pripažinti „Sveikatą stiprinančia mokykla“, vykdomė „Sveikatos stiprinimo programą“;
- dalyvaujame respublikiniame projekte „Futboliukas“;
- netoliese įsikūręs Utenos daugiavfunkcis sporto centras, kurio darbuotojai noriai bendradarbiauja, sudarydami sąlygas vaikams aktyviau sportuoti ir domėtis sportu.

Dalyvaujame tarptautinėje ankstyvosios prevencijos programoje „Zipio draugai“, kuri skirta 5–7 metų vaikams. Ši programa siekia pagerinti emocinę vaikų savijautą, padėdama jiems įgyti socialinių ir emocinių sunkumų įveikimo gebėjimų.

Mokykloje ugdoma pagarba žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, vaiko pagarba tėvams, kalbai ir vertybėms; gamtai, taip pat principams, paskelbtiems Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje.

Mokykla turi savo vėliavą, emblemą su darželio logotipu.

Bendraujama ir dalinamasi patirtimi su rajono ir šalies ikimokyklinėmis įstaigomis. Su artimiausiomis pradinėmis mokyklomis organizuojami bendri renginiai, seminarai, vaikų darbų parodos.

Atsižvelgiant į tėvų lūkesčių ir poreikių prioritetus, sudaromos sąlygos vaikams ugdytis, gerai praleisti laiką mokykloje, vaikai mokomi bendrauti, sugyventi vieni su kitais. Tėvų ir pedagogų bendravimas ir bendradarbiavimas grindžiamas pasitikėjimu, abipuse pagarba bei dėmesiu. Sąveikaujant su šeima vadovaujamosi principu, kad viskas, kas daroma, daroma vaikų labui. Realizuodami programos tikslus ir uždavinius pedagogai sieks, kad santykiai su šeimomis būtų partneriški.

II SKYRIUS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Humaniškumo- pagarba vaikui, kaip asmenybei pripažįstant jo poreikius, teisę būti skirtingam, sudarant sąlygas visuminiam įvairių vaiko galių plėtojimui, harmoningam asmenybės vystymuisi.

Demokratiškumo- galimybė rinktis, asmeninis aktyvumas, pakantumas skirtingumams ir bendrumo jausmas, poreikių tenkinimas, sugebėjimas argumentuoti ir atsakomybė.

Individualizavimo- vaiko išgalių suvokimas ir jo asmeninių savybių puoselėjimas. Nuostata, kad kiekvienas vaikas turi savo gyvenimo ritmą, augimo tempą, pasaulio pažinimo stilių.

Integralumo- ugdymo turinys atitinka vaiko visuminį pasaulio suvokimą bei raidos ypatumus.

III SKYRIUS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Tikslas - Atsižvelgiant į pažangiausias mokslo ir visuomenės raidos tendencijas, kurti sąlygas padedančias vaikui tenkinti prigimtinius, kultūros, taip pat etninius, socialinius bei pažintinius poreikius.

Uždaviniai:

- Ugdyti pasitikėjimą savimi, aplinka, teisių ir pareigų supratimą, padėti vaikams įsisavinti socialines vertybes.
- Sudaryti sąlygas vaiko biologiniam ir socialiniam vystymuisi per pagrindinę jo amžiui būdingą veiklą – žaidimą.
- Ugdyti vaiko kūrybiškumą, saviraiškos, išraiškos gebėjimus, padėti vaikui suvokti meno kūrybinių estetinę vertę, skatinti vaikus save išreikšti įvairiomis meno priemonėmis ir būdais.
- Ugdyti meilę ir pagarbą gimtinei, atskleidžiant gimtojo krašto gamtos grožį, puoselėjant tautinės kultūros tradicijas, papročius, sudarant sąlygas ugdyti tautinės savimonės pradmenis.
- Sudaryti sąlygas, kad vaikai nuolat patirtų pažinimo džiaugsmą, gyventų „čia ir dabar“.

IV SKYRIUS UGDYMO TURINYS, METODAI, PRIEMONĖS

Ugdymo turinys.

Ugdymo turinys modeliuojamas vadovaujantis Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu (https://www.smm.lt/uploads/documents/Pedagogams/ikimok_pasiekimu_aprasas.pdf).

Ugdymo turinys suskirstytas į vaiko ugdymosi kryptis, tai: emocinė ir socialinė, pažinimo, kalbos ir komunikavimo, sveikatos, meninė. Kryptys susideda iš vaiko ugdymosi sričių. Sričių suskirstymas sąlygiškas, jos gali būti priskirtos ir kitoms vaiko ugdymosi kryptims.

Vaiko ugdymosi kryptys	Vaiko ugdymosi sritys	Vertybinės nuostatos	Esminiai gebėjimai
<i>Emocinis ir</i>	Emocijų	Domisi savo ir kitų	Atpažįsta bei įvardina savo ir kitų

socialinis ugdymasis	suvokimas ir raiška	emocijomis bei jausmais.	emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus (užjaučia, padeda).
	Savivoka ir savigarba	Save vertina teigiamai	Supranta savo asmens tapatumą (aš esu, buvau, būsiu), pasako, kad yra berniukas/mergaitė, priskiria save savo šeimai, grupei, bendruomenei, pasitiki savimi ir savo gebėjimais, palankiai kalba apie save, tikisi, kad kitiems jis patinka, supranta ir gina savo teises būti ir žaisti kartu su kitais.
	Santykiai su bendaamžiais	Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su bendraamžiais	Supranta, kas yra gerai, kas blogai, draugauja bent su vienu vaiku, palankiai bendrauja su visais (supranta kitų norus, dalinasi žaislais, tariasi, užjaučia, padeda), padedamas supranta savo žodžių ir veikslių pasekmes sau ir kitiems
	Santykiai su suaugusiais	Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiaisiais	Pasitiki pedagogais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdieninėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai reiškia jiems savo nuomonę, tariasi, derasi; žino, kaip reikia elgtis su nepažįstamais suaugusiaisiais
	Iniciatyvumas ir atkaklumas*	Didžiuojasi savimi ir didėjančiais savo gebėjimais	Savo iniciatyva pagal savo pomėgius pasirenka veiklą, ilgam įsitraukia ir ją plėtoja, geba pratęsti veiklą po tam tikro laiko tarpo, kreipiasi į suaugusįjį pagalbos, kai pats nepajėgia susidoroti su kilusiais sunkumais.
Pažinimo ugdymasis	Aplinkos pažinimas	Nori pažinti bei suprasti save ir aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja	Įvardija ir bando paaiškinti socialinius bei gamtos reiškinius, apibūdinti save, savo gyvenamąją vietą, šeimą, kaimynus, gyvosios ir negyvosios gamtos objektus, domisi technika ir noriai mokosi ja naudotis
	Skaičiavimas ir matavimas	Nusiteikęs pasaulio pažinimui naudoti skaičiavimą ir matavimą	Geba skaičiuoti daiktus, palygti daiktų grupes pagal kiekį, naudoti skaitmenis, apibūdinti daikto vietą eilėje, sudaryti sekas. Geba grupuoti daiktus pagal spalvą, formą, dydį. Jaučia dydžių skirtumus, daikto vietą ir padėtį erdvėje. Supranta ir vartoja žodžius, kuriais apibūdinamas atstumas, ilgis, masė, tūris, laikas. Pradedama suvokti laiko tėkmę ir trukmę
	Tyrinėjimas*	Smalsus, domisi viskuo, kas vyksta	Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo

		aplinkui, noriai stebi, bando, samprotauja	tyrinėjimo būdus (stebėjimą, bandymą, klausinėjimą), mąsto ir samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė
	Problemų sprendimas *	Nusiteikęs ieškoti išeičių kasdieniniams iššūkiams bei sunkumams įveikti.	Atpažįsta ką nors veikiant kilusius iššūkius bei sunkumus, dažniausiai supranta, kodėl jie kilo, suvokia savo ir kitų ketinimus, ieško tinkamų sprendimų ką nors išbandydamas, tyrinėdamas, aiškindamasis, bendradarbiaudamas, pradeda numatyti priimtų sprendimų pasekmes
	Mokėjimas mokytis *	Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ko išmoko	Mokosi žaisdamas, stebėdamas kitus vaikus ir suaugusiuosius, klausinėdamas, ieškodamas informacijos, išbandydamas, sprenddamas problemas, kurdamas, įvaldo kai kuriuos mokymosi būdus, pradeda suprasti mokymosi procesą
<i>Kalbos ir komunikavimo ugdymasis</i>	Sakytinė kalba	Nusiteikęs išklausti kitą ir išreikšti save bei savo patirtį kalba	Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, kalba su suaugusiaisiais ir vaikais, natūraliai, laisvai išreikšdamas savo išgyvenimus, patirtį, mintis, intuityviai junta kalbos grožį
	Rašytinė kalba	Domisi rašytiniais ženklais, simboliais, skaitomu tekstu	Atpažįsta ir rašinėja raides, žodžius bei kitokius simbolius, pradeda skaitinėti
<i>Sveikatos ugdymasis</i>	Kasdieninio gyvenimo įgūdžiai	Noriai įvaldo sveikam kasdieniniam gyvenimui reikalingus įgūdžius	Tvarcingai valgo, savarankiškai atlieka savitvarkos veiksmus: apsirengia ir nusirengia, naudojami tualetu. Prižiūri savo išorę: prausiasi, šukuojasi. Saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje.
	Fizinis aktyvumas	Noriai, džiaugsmingai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus	Eina, bėga, šliaužia, ropoja, lipa, šokinėja koordinuotai, išlaikydamas pusiausvyrą, spontaniškai ir tikslingai, atlieka veiksmus, kuriems būtina akių-rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika
	Savireguliacija ir savikontrolė	Nusiteikęs valdyti emocijų raišką ir elgesį.	Laikosi susitarimų, elgiasi mandagiai, taikiai, bendraudamas su kitais bando kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus (suvaldo pyktį, neskaudina kito), įsivardinęs geba nusiraminti.
<i>Meninis ugdymasis</i>	Meninė raiška	Jaučia meninės raiškos džiaugsmą, rodo norą aktyviai dalyvauti meninėje veikloje	Spontaniškai ir savitai reiškia įspūdžius, išgyvenimus, mintis, patirtas emocijas muzikuodamas, šokdamas, vaidindamas, vizualinėje kūryboje
	Estetinis suvokimas	Domisi, gėrįsi, grožisi aplinka,	Pastebi ir žavisi aplinkos grožiu, grožisi meno kūriniais, džiaugiasi savo

		meno kūriniais, menine veikla	ir kitų kūryba, jaučia, suvokia ir apibūdina kai kuriuos muzikos, šokio, vaidybos, vizualaus meno estetikos ypatumus, reiškia savo estetinius potyrius, dalijasi išgyvenimais, įspūdžiais
	Kūrybiškumas*	Jaučia kūrybinės laisvės, spontaniškos improvizacijos bei kūrybos džiaugsmą	Savitai reiškia savo įspūdžius įvairioje veikloje, ieško nežinomos informacijos, siūlo naujas, netikėtas idėjas ir jas savitai įgyvendina

* į visas ugdymosi sritis integruojami gebėjimai.

Grupėse įrengti veiklos kampeliai sudaro sąlygas įvairiai vaikų veiklai, leidžiančiai įgyti žinių, ugdyti savo emocijas, jas kontroliuoti, tenkinamas natūralus vaikų smalsumas, veiklumas.

Ugdymo metodai, būdai ir priemonės

Žaidimas – svarbiausia vaiko veikla ir pagrindinis ugdymo *metodas*.

Vaikų veikloje integruojami aktyvaus ugdymo *būdai*:

- grupinė veikla, bendradarbiavimas;
- individuali vaiko veikla;
- komunikavimas, minčių lietus
- vaikų veiklos projektai;
- tyrinėjimas, eksperimentavimas;
- meninė raiška.

Ugdymo būdai taikomi lanksčiai, atsižvelgiant į vieno vaiko ir vaikų grupės poreikius, ugdymo situacijas t.y. planuojami ir koreguojami čia ir dabar.

Ugdymo priemonės pedagogai gali laisvai rinktis, lanksčiai, kūrybiškai taikyti ugdymo turinį, planuodami veiklą, parinkdami ugdomąją medžiagą.

V SKYRIUS UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

Pasiekimų vertinimo tikslas – atsižvelgiant į realius vaiko gebėjimus bei patirtį ir siekiant optimalios vaiko vystymosi raidos numatyti tolesnio vaiko ugdymo(si) gaires, koreguojant ugdymo procesą.

Vertinimas atliekamas stebint vaiką kasdieninėje veikloje, analizuojant jo veiklos ir kūrybos darbus, kalbantis su tėvais ir vaikais vadovaujantis Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu.

Vaikų ugdymo pasiekimų vertinimą auklėtojos atlieka du kartus metuose, rugsėjo-spalio ir balandžio-gegužės mėnesiais pagal įstaigos vaikų ugdymo programoje pateiktas vaikų ugdymosi sritis. Vaikų pasiekimai (gebėjimai, žinios) fiksuojami nuolat ir pažymimi vaikų vertinimo aplankuose. Aplankas „keliauja“ su vaiku (kai vaikas keliamas į kitą grupę). Vaikui pereinant į priešmokyklinę grupę, informacija perduodama šios grupės pedagogams, kurie tęsia vaiko vertinimą vadovaudamiesi Priešmokyklinio ugdymo bendrąja programa.

Sukaupta informacija padės suprasti vaiko jausmus, atskleis poreikius, pomėgius, elgesio ypatumus, patirties kaupimo būdą; įvertinti pasiekimus, išsiaiškinti kas jam sekasi gerai ir kada reikia padėti; numatyti realius ugdymo tikslus; parinkti tinkamas ugdymo priemones, sukurti palankią ugdymui aplinką; tėvams ir pedagogams keistis informacija apie vaiką, daromą pažangą, siekiant darnos ir vieningumo tarp ugdymo namuose ir mokykloje.

VI SKYRIUS
NAUDOTA LITERATŪRA IR INFORMACIJOS ŠALTINIAI

1. Adaškevičienė A. Judėjimo džiaugsmas. Lietuvos ikimokyklinukų fizinio aktyvumo optimizavimo programa. – 1996.
 2. Bitinas B. Ugdymo filosofija.- Vilnius, 2000.
 3. Caughlin P.A. Į vaiką orientuotų grupių kūrimas. – Vilnius, 1997.
 4. D. T. Dodge, S. Rudick, K. Berke (2008). Ankstyvojo amžiaus vaikų kūrybiškumo ugdymas- Vilnius, 2008
 5. Diane Trister Dodge, Laura J. Colker, Cate Heroman. Ikimokyklinio amžiaus vaikų kūrybiškumo ugdymas- Vilnius, 2007
 6. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas.- Vilnius, 2014.
 7. Ikimokyklinio ugdymo turinio programų rengimo metodinės rekomendacijos. 2013, ŠMM, Metodinės rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo programai rengti.- Vilnius, 2006.
 8. Monkevičienė O. Ankstyvojo ugdymo vadovas.- Vilnius, 2001.
 9. Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa.- Kaunas, 2014.
 10. Rauckis J., Drungilienė D. Ankstyvojo amžiaus vaikų kūno kultūros programa. – 2003.
 11. Žukauskienė R. Raidos psichologija.- Vilnius, 2002.
 12. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija.
-